

POKROK ZÁPADU

SEMI-WEEKLY EDITION. Published by National Printing Co 509-11 So. 12th St. - Tel. 1008.

Subscription, by mail, \$2.50 per year. Vychází každé úterý a pátek.

Vydává - - - Národní Tiskárna 509-11 12th St. - - - Telefon 1008.

Řídící redaktor: - - - J. Rosický

Pro předplatné: V místě dodání do domu, bez přílohy, 63.00 s přílohou, 65.00. Poštou pro Spojené Státy a Kanadu, bez přílohy, 63.00. S přílohou, 65.00. Každý předplatitel opravá právo jak přemluví.

Oblátky.

Drobné a rhané oblátky uvěřejují se pouze tehdy, když peníze k objednavce přiloženy jsou. Za drobné oblátky obvykle velikosti, nepřesahující padesát centů za tisíc, za rhané oblátky, blízké velikosti, čtyři až šest centů za tisíc, platí se každé uvěření. Nechtějí-li proto přiložit objednávku tolik peněz, jak velkou oblátku mají si přejít. Cenou oblátek na delší dobu oznámi se oddělně na požádání.

Základní peněz.

Jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště nebo v bankovním úřadě, a s tímto se v registrujícím dopise, aneb v příloze bankovní listu zkontroluje. Kde obce platí "občanské" na banku, nechtějí mít a s tímto více, proto se tolik musíme platit banku za kolekcí, aneb at koupí směnkou (draft) na Omaha, Chicago nebo New York. Na místě drobných peněz přiloženo ide 1-2 zemanové kolky. Všechny záležitosti jsou shledány pod jednoduchou adresou pouze takto:

Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 28. listop. 1899.

"BRÁT JEST MODA, VRÁTIT JEST ŠKODA," myslí si nepochybně štolou svázané manželstvo Dewey-ovo.

GUVERNÉR BRADY ODPOVÍDÁ vládě vystavění na Aljašce vězení. Na školy je tam snad ještě brzy, proto musí být napřed vězení. Je to zcela přirozené, kde nejsou školy, tam musí být kriminální!

POVĚSTNÉ FRANCOUZSKÉ POKRAJČÍ "cherchez la femme" (hledej ženu) opakují si přítomně američtí vlástenici, kteří přispějí námořnímu hrdinovi na zakoupení residence.

PŘI BANKETU NEW-YORSKÉ OBCHODNÍ komory pravil Whitelaw Reid, že Spojené Státy, Anglie a Německo jsou bohem i přírodou určené spojenci. Což pak se Německo již nabažilo neudrživých spojenců, Rakouska a Itálie, že se cpe do nové triple aliance se zeměmi anglickými?

OHRAVENÍ MYŠLÉNEK JISTÉHO ČASOPISU, "Nápady a výpady", hodí se výborně na časopisy svobodomyšlné a katolické, již k vůli rovnoprávnosti. Kdežto časopisy svobodomyšlné mají zdravé nápady, mají katolické časopisy ve svých sloupcích špinavé výpady. Každý dle zásluhy a dle práva.

PĚSTOVATELÉ DOBYTKA SE SLOUČILI ve veliké družstvo, které vládne kapitálem asi 300 milionů dolarů. Seznali, že ve spojení jest síla a spojením nejen že budou moci lépe vzdorovat železničím a jatečným magnátům, ale docílí i většího zisku. To je nejvydatnější způsob, kterak lze čelití trustům - spojením.

VŠICHNI TI, KTERÍ PŘISPĚLI JAKÝMkoliv způsobem na zakoupení čestného daru manilskému hrdinovi Dewey-mu v podobě skvostné residence, mohou obdržeti při své práci, až admirál - bude chtít. Velitelem a samostatným mužem jest tedy Dewey od hlavy až k patě, jen že jeho pata není patou Achillovou, do které by oni přispívali, chtějíci své příspěvky obdržeti zpět, mohli jej zraniti.

NAŠE STARÉ KNIZY Z OMAHSKÝCH škol mají být rozdávány v Sev. Karolině žákům, kteří přijí si je koupiti nemohou. Celá hornatá část státu onoho má obyvatelstvo tak chudé, že málokteré dítě si může knihu koupiti a za jedinou pomůcku vyučovací tam slouží tabule. Společnosti missijní vydávají miliony do cizích zemí na obrácení divochů ku křesťanství a mají doma tisíce lidí, kteří z nedostatku vzdělání divočí. Nebylo by tu na místě americké pokradlo, že dobročinnost počínati má doma?

AGUINALDO HRAJE SI SE STRÝCEM Samem na schovávanou, při čemž náš strýc má oči zavázané, a Aguinaldo se schovává. Nejhorší však při tom jest, že nezavázal mu oči Aguinaldo, nýbrž američtí kapitalisté, kteří loví v kalných vodách ve svůj prospěch, mezi tím co slepý Sam honí se zbádnarova s směřičím se vůdcem povstalců. Jest nice možno, že unaví se v bruku "hoasý" Aguinaldo, jest však také možno, že "hoasý" Sam klopýtno o nějaký ten kámen číma na Filipínách dříve, než "hoasý" povstalců chytne.

CLEVELANDSKÝ "AMERICAN", VELEBÍ poctivost tamního demokratického mayor Farley-ho proto, že tento vrátil městu služné za dobu, kdy nalezal se na výletě a tudíž pro město přý ničeho nedělal. Dětinny "American"! Což neví ze zkušenosti, že město Cleveland bylo by na tom lépe, kdyby ten poctivý mayor byl stále na cestách, a město platilo mu služné za to, že cestuje a baví se na honech? - Nejlepším úředníkem jest ten, o němž se mnoho nemluví. Jakmile však počne se ten neb onen vychvalovati, jisto jest, že v tom vězí nějaká "čertovina"!

"AŽ DO TĚCH HRDEL A STATKŮ" bude nyní "česká historická šlechta" hájiti práva národa českého, jak se vyjádřil princ Schwarzenberg v jedné z minulých schůzí v jižních Čechách. Jest to výrok druhého vydání, a výsledek jeho jest, že národ český, ten národ "paliců a žbátů" (také výrok Schwarzenbergův) jest nadšen, že jeho "historická šlechta" hájiti chce jeho svatá práva! O, lide ubohý, jak dlouho ještě budeš smýkáti libovolně privilegovanými šlechtici, kteří, když ne posměch, tož aspoň urážku ti vrhají ve tvář při každé příležitosti a proč? - proč? - Inu proto, že jsi lidem, kteří vysoce cti předky své, ale sama sebe ctití nedovede. Nediv se, že každý národ má takovou vládu, jakou si zaslouží!

MNOHÝ AMERICAN SE USMĚJE žádosti čínské vlády, aby kosti všech číňanů byly převezeny do země mateřské; co však činí naše vláda s tělesnými pozůstatky vojínů, zemřelých v cizině? - Nejen že sem přiváží mrtvoly těch, jichž přátelé si toho přejí, ale ona sem nechá dopravovati i mrtvoly těch, o něž se ani nikdo nehlásí. Je to něco jiného, než činí vláda čínská? Také namítají Americané, že zákon, zapovídající dovozění sem čínských dělníků, byl z toho ohledu přijat, že číňané sem jezdí na výdělek a s uspokojenými penězi se vrací do své vlasti. Nedávno však čínský vyslanec ve Washingtonu upozornil vládu naši na to, že žádný American nejede do Číny, aby se tam usadil, nýbrž jen aby nadělal jmění a vrátil se zpět do své vlasti. Když dva činí totéž, přece to není totožné.

Trusty.

Na chicagské konvenci, v níž se pojednávalo o trustech, byla otázka ta objasněna ve všech stran. Byly tu vylíčeny všechny strany trustů a z celého jednání toho vyšlo na jevo, že obchodní kombinace samy sebou nejsou národu škodlivé, nýbrž jen některé z nich. Společnosti se obchodů ve větší družstva stalo se nutností a nebylo by národu na škodu, kdyby se ho nezneužívalo.

Největším zlem při trustech jest rozmnožování, či zvodňování kapitálu. Když se takový trust utvoří, skupuje obchody za sumy pohnané, tak že mnohdy akcie trustu podobného mají cenu více než dvojnásobnou proti skutečnému majetku. Majitelé závodů, který má cenu příkladně 10,000 dolarů, nabídnou se akcie trustu v ceně 20,000 dolarů, ten se pak učiní ještě k tomu úředníkem v podniku a vysokým platem a pak se mají z podniku takového vyráziti ohromné výnosy. Nejen veliké služné úředníků, ale i dividendy z obchodů těch se mají platiti na akcie obromně rozvodněné a tu konečně musí nastati krach. Obchod tolik nevyváží, tak že akcionáři nemohou dostati z kapitálu svého žádné úroky a hledějí se jich zbaviti. Ti však, kteří celý ten podvodný obchod začali, zbvají se svých akcií v case, pokud mají ještě vysokou cenu a ztrátu pak odnesou lidé zcela jinou.

Nevinnou manipulaci těchto trustů jest, že zúmyslně poškozují obchod, tak aby akcionáři své podřidili lacino prodali a když pak se většina jich octne v rukou několika jednotlivců, teprve přivedou celý obchod do patřičného rozkvětu. Pak se teprve obecnostvo lidí vykořisťuje vysokou cenou za zboží neb dopravu.

Ze všeho vysvitá, že ne trusty samy, nýbrž jen zneužívání jich obecnostvo poškozují. Takové úskočné manipulace se provozují potají, tak že o nich zbuzata ani velká část podřidků neví. Proto by bylo zcela na místě, aby veřejné společnosti kapitalistické podléhaly kontrole. Avšak kontrola jednotlivých států není dostatečná, ta musí býti provozována vládou federální. Dobře praví Bour-

ke Cockran v chicagské konferenci, že obchod poctivý se nemá co obávati veřejnosti, nýbrž jen ten nepoctivý. Kdyby všechny společnosti podléhaly kontrole vládní, nemohli by býti řízeni ani akcionáři, ani obecnostvo.

U společností železničních panuje ještě také různý loket ku odměňování poplatku za dopravu. Jeden závod může své zboží dovážeti na veliké vzdálenosti za cenu pranepratnou, kdežto jiný musí platiti veliké sumy. Tak se stává, že zkvětání neb klesání některých obchodů, ba i celých měst závisí na libovůli železničních společností. I v tomto ohledu by tedy vládní kontrola zlu mohla odpočinouti. Jen že za nynějších zákonů to není možno. Obchodní záležitosti spadají do právomoci jednotlivých států a máli býti zlu odpočineno, musí býti ústava spolková změněna. O to se bude asi v první řadě jednati. Pakliže kongres ničeho v tom neucíní, budou legislativy zajišťovat pracovati o to, aby dle ústavního zařizení kongres k tomu donutily.

Americké loďstvo.

Spojené Státy vykazují ve všech oborech průmyslu a obchodu pokrok neobyčejný, tak že vynikají nade všechny civilizované národy v tom ohledu, jen v loďstvu obchodním nepokračují. Z výroční zprávy komisaře pro plavbu, Chamberlaina, vysvitá, že loďstvo americké, sprostředkující obchod s cizinou, pokleslo během 20 let na stupeň tak nízký, že v ohledu tom stojí za všemi národy evropskými, zabývajícími se plavectvím a jen o málo převyšuje plavectví japonské.

Před 20 lety stála paroplavba americká v obchodních stycích s cizinou na druhém místě, vykazující po anglické hned první místo, co se týče tunového obsahu. Dnes však předháněno bylo paroplavectvím americké nejen od Německa a Francie, ale i od Norvéžska a Španělska, tak že ani ne uplňuje 9 procent všeho vývozu a dovozu mezi Spojenými Státy a cizinou se prostředkuje od loď amerických. Za dopravu osob, zboží a pošty ze Spojených Států do ciziny a opačně, se zaplatí ročně asi 175,000,000 dol., kteréžto obromně příjmy splývají až na malé výminky do kapes cizích majitelů loď.

Nyní však má býti obchod této země valně rozšířen na Filipíny, Kubu, Porto Riko, Hawaii a jiné menší ostrůvky, z čehož opět valnou výhodu bude míti plavectví cizozemské. Proto se počíná důkladně přetřásati otázka, jakými prostředky by bylo možno povznésti plavectví americké. Již od let sedmdesátých se zabývali touto otázkou stavitelové loď, plavci a zákonodárci, ale prostředky k cíli tomu odporučovali nevedly k cíli. Stavitelové loď si přáli snížením cla na stavební materiál, což jim bylo povoleno; ano před pěti lety bylo veškeré clo ze stavebního materiálu loďního odstraněno, ale nespomohlo to. Nyní se žádá zase slevení poplatku z tuny zboží po loďích dopravovaného, který obnáší 1 dolar z tuny, čímž by však americké loďstvo získalo jen \$80,000 ročně.

Komisař plavectví ve své zprávě udává, že evropské vlády vynaložily na podporu zámořského plavectví v roku minulém 26 milionů dolarů, kdežto Spojené Státy k témuž účelu neobtovaly ani celý milion. Proto odporučuje, aby i vláda naše v ohledu tom něco učinila, by americké plavectví se zmožilo. Jedná se tu nejen o obchod se zeměmi cizími, ale i o rychlý obchodní spojení s ostrovy, z moci Španělska osvobozenými. Dále se tu jedná o rychlou dopravu pošty jakož i o loďstvo, jehož by v případě vypuknutí války mohlo býti upotřebeno. Finanční stránka je tu neméně důležitá, neboť nejen, že by v rukou národa zůstaly peníze vyplacené nyní cizincům za dopravu, ale i stavitelství loďní by se zvelebilo a tím poskytl tisícům příležitost k výdělku.

Poběžné plavectví Spojených Států jest nejvíce vyvinuto. Dne 30. června t. r. sprostředkovalo 22,728 loďí všeho druhu naší poběžní plavbu, majíc srovnosti 4,864,238 tun. Je to největší loďstvo poběžní, jakým se řadí jiný národ honositi nemůže a v této zemi jest to největší počet loď, jaký kdy dosažen byl. Tento vzrůst poběžního loďstva nebyl náhodou, ale vláda podporována a vyvíjena se sám sebou jen tím, že

neměl cizí soutěž. Americký dělník, jak při loďném stavitelství, tak při obsluze loďí, jest lépe placen, než cizozemský a proto tam, kde americké loďi musejí závoditi s cizí soutěží, jí podlehají. Domácí plavba nemá soutěže a proto vzrůstá, plavba zámořská však vzrůstati nemůže, poněvadž v soutěži s cizinou neobstojí. Nejen loďi americké že jsou dražší a spotřebují více kapitálu, ale i obsluha jejich stojí více, tak že loďi americké nemohou tak lacino dopravovati zboží přes moře, jako to činí loďi anglické, německé a jiné.

V tomto ohledu musí tedy vláda odpomoci, ale jak? Nemůže přece dohnati dělníky, aby laciněji pracovali. Proto jest jediný odpomoc, aby dávala podpory jak stavitelům, tak majitelům loďí. Majitelové mohou býti podporováni dodávkami pošty a vládních potřeb, když se jim dá přednost před cizími a stavitelové loď musejí býti podporováni cestou jinou. Otázka ta bude předléhati příštímu kongresu; kterak jí rozhodne, ukáže nám brzká budoucnost.

Není však tu možnost vyloučení, že dělníci americký i v tomto oboru brzy vynikne. Již mnohé důležité problémy rozluštili, zajisté i tento se mu podaří rozřešiti. Mnohé potřeby lidské, které ještě před 20 lety se dovážely do Spojených Států a tehdy se myslelo, že zde s dobrým výsledkem vyráběny býti nemohou, se zde nyní nejen vyrábí pro domácí spotřebu, nýbrž i pro vývoz. Průmysl americký i při vysoké mzdě dělnické, vítězně konkuruje s průmyslem cizozemským, zajisté se to v brzkou i podaří plavectví.

Zprávy osobní.

Pan F. J. Chaloupka z Wilber přijel do Omahy koncem minulého týdne za různými záležitostmi obchodními a měli jsme potěšení s ním se setkati.

Paní Sadlovská s dcerou byly v Omaze koncem minulého týdne. Přijely sem vbratí šatstvo k divadelnímu představení "Nevinně odsouzen", jež ochotníci wilberští chystají se sehráti.

Pan Josef Triner, z Chicaga, vyrabitel nyní již všeobecně známého vína, nápoje jak léčivého, tak i příjemného, sloužícího právě tak k osvěžení, jako k posile a v jistých případech co lék, zavítal v minulých dnech do Omahy a měli jsme potěšení z jeho návštěvy. Jak vyrozumíváme, budou jeho zboží držiti na skladě v Omaze pp. S. A. Beránek, lékárník, Jos. Klepetko v hotelu "u města Prahy" a Rudolf Havelka; v South Omaze pak mimo pana Papeže, kterýž již dávno o výtečnosti zboží tohoto se přesvědčil a je na skladě chová, též ještě i pan Nováček a lékárník Sýkora.

Ve velkozávodu pp. Wiša & Syn, nejrozsaáhlejšího českého závodu klenotnického a hodinářského, došel náš nejnovější illustrovaný cenník, kterýž jest již šestým, jež firmou tou vydán byl. Na 40 velkých stranách nalézají se tu vyobrazení a ceny klenotů, hodin, ozdnaků, prstenů, závěsek a jiného zboží klenotnického, jakož i stříbrného stolního náčiní, ve směr nejnovějších vzorů. Jak vyrozumíváme, rozeslá se tento cenník ochotně zdarma všem, kdož oň požádají a všem našim čtenářům, kteří hodlají vánoční dárky z toho oboru koupiti, jsme tou radou, aby si o cenník dopsali pod adresou: W. J. Wiša & Syn, 381 W. 18th St., Chicago, Ills.

Váš lékárník ručí za každou láhev Chamberlain's Cough Remedy a vrátí každému peníze, kdo by nebyl spokojen po využití dvou třetin obsahu. Jest to nejlepší lék na světe proti chřipce, kašli, nachlazení, krkcu a čer. nemu kašl a jest příjemný a bezpečný k užívání. Zabrání tomu, aby nastupen přišlo v záškrť plie.

Jest chloubov The Cudahy Packing Co., South Omaha, že hotoví nejlepší mýdlo ku praní ve svém Diamond "C" mýdlu. Závraty trvale vyčištěny. Závraty a nerovnováha vzniká po jednodenním užívání Dr. King's Great Nerve Restorer. Závraty si pro 2-40 láhev na zvonku. Obdržite ji zdarma Dr. E. King, Ltd., 501 Arch St., Philadelphia, Pa. HEDYTHREI.

OMAHA LOAN & BUILDING ASSOCIATION má lot na Magnesia St. 264 ulice tu stranou Parku, na kterémž jest ochotna vybudovati příležitost pro náboho, kdo by chtěl být členem této společnosti. Hlasujte na: G. H. Kautinger, Secy., Box 5142.

3 DENNĚ více než 5000 výtisků srovnávacího kalendáře, kdo chce více poznati o našem státě, prosíme, aby nám poslal své jméno a adresu. Každý den obdrží 3 výtisky. Prosíme, aby nám poslal své jméno a adresu. Prosíme, aby nám poslal své jméno a adresu.

NEBRASKA.

Mládež česká ve Schuyler založila český zábavní klub.

Ve Fremontu byl obžalován jakýsi Jordan pro znásilnění 6leté dceryšky Sarosonové, musel však býti pro nedostatek důkazů propuštěn.

Farmáři okresu Dawson utvořili společnost pěstovatelů zemědělských a vystaví si v Lexingtonu skladiště společné pro 50,000 bušů zeměčat.

Z Grasham se ztratil Andrew Fridburg, dobytkař, který zanechal bankám v Omaze, Yorku a David City mnoho smének, ale žádný majetek.

V Cadams prodal George Jackson 42 prasata, z nichž jedno bylo přes rok staré, ostatní pak méně než rok a utržil za ně od \$18 do \$31 za kus.

Frank Kaura, o jehož samovraždě v Marsland, Box Butte County, jsme minule zprávu přinesli, byl dobře znám v Saline County, kdež před tím dlouhá léta bydlel.

Asi šest mil od Kimball vzdálená ranch Circle Arrow byla prodána Bay State Live Stock kompanii. Farma tato zaujímá 5,800 akrů pozemků a plouty její mají délku 25 mil. Každoročně se na ní sklídí 500 až 600 tun sena.

Ve West Point obžalovala paní Andreová svého muže, farmáře asi 9 mil od města bydlištěho, že chtěl znásilniti svoji 17letou dceru. Vydán byl na něj zatýkač, avšak Andre přchl z domova a byl stíhán k řece Missouri, přes níž se nejspíše uchýlil do Iowy.

Z bavlinské přádelny v Kearney poslá se zboží přímno až do Číny. Nedávno byl tam poslán železniční náklad přímno do Hong Kongu a minulý týden obdržela přádelna opět objednávku na čtvrt milionu yardů ze Shanghai. V přádelně zaměstnává se 225 osob.

Vrchol náš státní zástupce Smyth zadal žalobu proti Standard Oil Co. u vrcholného soudu, žádaje, aby jí odejmuto bylo právo obchodování, jelikož jest trustem a spiknutím proti obchodu. Se žalobou touto dopadne to asi jako s těmi ostatními, jež Smyth zadal.

Z blázince v Norfolku byl propuštěn Rash, který 27. ledna 1897 zavraždil manželku a 3 děti v návalu šílenosti náboženské. Přišel z revalu, kdež se pomátl na rozum a provedl ukrutnou vraždu, od kteréž doby byl držen v blázinci. Nyní byl uznán za duševně zdravého a propuštěn.

T. Duda v Linwood, Neb., má na skladě vozy, boxny na vozy, kočáry všeho druhu, drtiče, šrotovky, větráky, pumpy, kádě, postroje na koně a všeho druhu feneš. Krajané učiní dobře, když si u něho prohlédnou zásoba a zeptají se na ceny, než půjdou jinam koupit. (41f)

Ve Fremontu chce založiti továrnu na nakládání rolnických plodin Aug. Hutmacher z Quincy, Ill. Byl tam na výhledech a podařilo se mu pohnouti okolní farmáře ku pěstování zeleniny ku nakládání se hodící, zařídí tam továrnu, která by spotřebovala plodiny asi z 500 akrů půdy.

V Saline County, čtrnáct mil západně od Wilber, zeměl tamnější dvánoletý osadník Václav Duba, dočkal se pěkného stáří 84 roků. Do Saline County přišel hoval se asi roku 1874. Pocházel tušme z Opatova. Byl to muž jinak prostý, ale pro svoji upřímnost, svědomitost a přímlost oblíbený.

Oznámení úmrtí a díkůvzdání.

V hlubokém žalu našem nad nenahraditelnou ztrátou, stihnutím náš úmrtím našeho milovaného manžela a otce,

Jana Peška,

kteříž dne 21. listopadu z náručí našeho po dlouhou trvajcí nemoci neuprosně smrti vyvrán a 23. listopadu na Čes.-Nár. Hřbitově k věčnému odpočinku uložen byl, chtěje aspoň z části splniti svoji povinnost, vzdávám sečelně díky všem, kdož nám přímno neb jiným způsobem soustrast svoji projevili a tak bol náš zmírnutí se snažili. Hlavní dík patří Rádu Omahy, č. 44, ČSPR, Rádu Palacký, č. 1, ZČJ, a Tábora Columbus, č. 69, Dřevatův Šteta, za služby zemělemu během nemoci prokázané, jakož i za skvělé věnce a četné doprovopení na hřbitov. Zároveň nechť přijmou srdečný dík dědicům dotýčených spolků za dojemné řeči a pohřební obřady v domě smutku i na hřbitově, jakož i panové, již záplali smuteční zpěvy. Srdečný dík nechť též přijmou dámské sbory Boleslava, č. 60, JČD, Martha, č. 10, Kruhu Dřevarek a Há Myra, Novodobých Dřevarek, za skvělé věnce na rakev zesnulého. Nemenší dík vzdávám rodičům Peškovi a Jančkové, jakož i slečně Volencové a zaměstnancům v dílně M. E. Smith za krásné věnce. Dále nechť přijmou srdečný dík kapela pana Eliáše za pěknou hřbitva a pohrobek p. J. Krejčí za vypravení pohřbu. Necht' dále přijmou srdečný dík všichni ti, kdož zemřelého během dlouho trvajcí nemoci navštěvovali, počta jeho se sdělavši, aneb jinakým způsobem soustrast svou nám na jevo dali. Prosíme, aby nám poslal své jméno a adresu. Prosíme, aby nám poslal své jméno a adresu. Prosíme, aby nám poslal své jméno a adresu.